

Brusel 11. října 2017
(OR. en)

12913/17

FREMP 110
JAI 880
COHOM 111
DROIPEN 129
ASILE 66
JUSTCIV 228
SOC 624
SCHENGEN 61
EJUSTICE 117
DAPIX 319
ANTIDISCRIM 45
VISA 385
CULT 111

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Rada
Č. předchozího dokumentu:	12727/17
Předmět:	Návrh závěrů Rady o uplatňování Listiny základních práv EU v roce 2016

Delegace naleznou v příloze návrh závěrů Rady o uplatňování Listiny základních práv EU v roce 2016, který bude předložen Radě pro spravedlnost a vnitřní věci k přijetí na jejím zasedání dne 12. října 2017.

Předsednictví kromě toho ministry vyzývá, aby zvážili, jak posílit ochranu základních práva a zvýšit povědomí o Listině.

**NÁVRH ZÁVĚRŮ RADY O UPLATŇOVÁNÍ LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV
V ROCE 2016**

I. ÚVOD

1. Rada připomíná článek 2 Smlouvy o Evropské unii, který stanoví, že Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin. Tyto společné hodnoty představují základ, na kterých spočívá Evropská unie i naše společnosti. V souladu s článkem 51 Listiny základních práv EU („Listina“) orgány a instituce Unie, jakož i členské státy dodržují při uplatňování práva Unie zásady zakotvené v Listině.
2. V roce 2016 byla ochrana řady práv stanovených v Listině dále posílena přijetím souboru právních nástrojů týkajících se presumpce neviny a práva být přítomen při trestním řízení před soudem,¹ právní pomoci², procesních záruk pro děti,³ jakož i vytvoření komplexního souboru pravidel pro ochranu údajů na úrovni EU⁴.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce neviny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1–11).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1919 ze dne 26. října 2016 o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu (Úř. věst. L 297, 4.11.2016, s. 1–8).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1–20).

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1–88). Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

3. Rada opětovně potvrzuje, že základní práva musí být v plné míře zohledňována při vypracovávání i při posuzování právních předpisů a politik EU, a to ve všech oblastech činnosti. Připomíná své pokyny k metodickým krokům pro ověření slučitelnosti v oblasti základních práv v přípravných orgánech Rady⁵, jejichž cílem je v rámci procesu vytváření právních předpisů a politik více zohledňovat aspekty základních práv.
4. Rada hodnotí kladně zprávu Komise o uplatňování Listiny v roce 2016⁶, jakož i zprávu o základních právech z roku 2017⁷ vypracovanou Agenturou EU pro základní práva („Agentura pro základní práva“). Uvedené zprávy kladou důraz na pokrok, jehož bylo v uplynulém roce dosaženo, ale i na přetrvávající výzvy ohledně účinného uplatňování Listiny na úrovni EU a ve členských státech.
5. Rada bere na vědomí návrh Komise na vytvoření evropského pilíře sociálních práv⁸, který stanoví rámec pro další postup pro účely budoucí činnosti směřující k posílení rovných příležitostí a přístupu na trh práce, spravedlivých pracovních podmínek a sociální ochrany a začleňování, a se zájmem očekává jednání o tomto návrhu na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele dne 23. října 2017.

II. UPLATŇOVÁNÍ PRÁV OBSAŽENÝCH V LISTINĚ V PRAXI

6. Rada uznává, že ochrana základních práv je horizontální otázkou, která se promítá do všech oblastí činnosti EU a lze ji zajistit pouze za podpory a aktivní spolupráce všech zúčastněných stran na úrovni EU i členských států. Rada připomíná, že je důležité zvyšovat povědomí o uplatňování Listiny na úrovni členských států i EU, konkrétně mezi tvůrci politik, právními odborníky z praxe a samotnými nositeli těchto práv. V této souvislosti zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit využívání digitálních nástrojů, jako je e-justice, a výměnu osvědčených postupů.

⁵ Dokument 5377/15.

⁶ Dokument 9511/17.

⁷ Dokument 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Viz dokument 8637/17.

7. Rada je odhodlána dále posilovat soudržnost mezi vnitřním a vnějším rozměrem politiky EU v oblasti základních a lidských práv⁹.
8. Zdůrazňuje úlohu Soudního dvora Evropské unie při výkladu a uplatňování Listiny v EU, a tedy při naplňování práv v ní obsažených.
9. Rada uznává zásadní roli Agentury pro základní práva, jak je stanovena ve zřizovacím nařízení¹⁰, při poskytování věcně podloženého poradenství a odborných poznatků v oblasti lidských práv, kterému se tato agentura věnuje již 10 let. Rada vybízí Agenturu pro základní práva, aby toto své poslání dále rozvíjela, a to jakožto subjekt shromažďující údaje z oblasti základních práv, a rovněž prostřednictvím větších synergií a intenzivnější podpory spolupráce v rámci sítí kontaktních míst jednotlivých vlád, mezi vnitrostátními institucemi pro lidská práva, organizacemi občanské společnosti a občany. Rada vyzývá Agenturu pro základní práva, aby společně se členskými státy pracovala na usnadnění výměny osvědčených postupů, nástrojů a metod týkajících se uplatňování Listiny a komunikace v oblasti základních práv, hodnot a svobod.
10. V rámci mezinárodního, unijního a vnitrostátního práva hrají významnou úlohu organizace občanské společnosti, a to při podpoře a provádění základních práv přímo v terénu, v kontrolní funkci, jakož i při zvyšování povědomí o základních právech mezi jejich nositeli, které podporují v jejich úsilí o uplatňování a obranu těchto práv. Aby organizace občanské společnosti mohly plnit své úkoly, je třeba jim vytvořit podmínky pro jejich činnost.

⁹ V souladu s akčním plánem EU pro lidská práva a demokracii (2015–2019).

¹⁰ Nařízení Rady (ES) č. 168/2007 o zřízení Agentury Evropské unie pro základní práva, Úř. věst. L 53, 22.2.2007, s. 1–14.

a) Vnitřní bezpečnost

11. Rada znovu opakuje, že bezpečnost a dodržování základních práv jsou soudržné a vzájemně se doplňující politické cíle.
12. V tomto kontextu zdůrazňuje význam, které má právo na soukromí a právo na ochranu osobních údajů v rámci činnosti navazující na práci expertní skupiny na vysoké úrovni pro informační systémy a interoperabilitu v souladu se závěry Rady o dalším postupu s cílem zlepšit výměnu informací a zajistit interoperabilitu informačních systémů EU, přijatými dne 9. června 2017¹¹.

b) Azyl a migrace

13. Rada uznává, že je nutné dodržovat základní práva migrantů, žadatelů o azyl, uprchlíků a osob, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a to i v situaci, kdy se oblasti migrace a azylu potýkají s řadou naléhavých výzev. Rada souhlasí s tím, že opatření na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni by zejména měla zohledňovat závažná rizika zneužívání a vykořisťování, například ze strany převaděčů a obchodníků s lidmi, přičemž zvýšené riziko násilí a diskriminace hrozí zejména ženám a dětem.¹²

¹¹ Dokument 10151/2017.

¹² Viz například nedávno přijaté závěry Rady a členských států o ochraně migrujících dětí (dokument 10085/17) a sdělení Komise o ochraně migrujících dětí ze dne 12. dubna 2017 (COM 2017(211)).

c) Práva dítěte

14. Rada zdůrazňuje, že všechna opatření, která mají dopad na děti, musí v první řadě zajistit ochranu dětí a dodržování zásady nejlepšího zájmu dítěte.
15. Dále zdůrazňuje, že pokud jde o zajištění dodržování práv dítěte, klíčovou úlohu hrají spolupráce a dialog se zúčastněnými stranami, zejména prostřednictvím výměny osvědčených postupů, kterou je třeba dále rozvíjet. Připomíná výroční fórum pro práva dítěte, neformální skupinu odborníků z členských států zabývající se právy dítěte, jakož i iniciativu Komise zřídít Evropskou síť opatrovnických institucí.

d) Boj proti rasismu a xenofobii

16. Rada vítá opatření koordinovaná skupinou Komise na vysoké úrovni pro boj proti rasismu, xenofobii a jiným formám nesnášenlivosti. Patří mezi ně monitorování provádění kodexu chování pro boj proti nezákonným nenávistným projevům online¹³, posílení podpory poskytované obětem, vytváření metodik pro zaznamenávání a shromažďování údajů o zločinech z nenávisti, boj proti nezákonným nenávistným projevům online, podpora mediální gramotnosti a kritického myšlení a zvyšování mezikulturního porozumění prostřednictvím vzdělávání. Konference na téma Pohled z druhé strany: jak podpořit občanskou společnost při vytváření efektivních pozitivních argumentací proti nenávistným projevům online, kterou ve dnech 6. a 7. dubna 2017 uspořádalo maltské předsednictví, potvrdila, že je zapotřebí zintenzivnit spolupráci a zapojení všech příslušných subjektů: médií, internetových platforem a veřejných orgánů.
17. Rada se zájmem očekává výsledky druhého průzkumu o menšinách a diskriminaci v EU (EU-MIDIS II), který realizovala Agentura pro základní práva s cílem vyhodnotit pokrok, kterého bylo v uplynulých pěti letech dosaženo při ochraně základních práv osob z přistěhovaleckého prostředí nebo z prostředí etnických menšin.

¹³ K dispozici na:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Násilí páchané na ženách

18. Rada vítá, že Kolokvium Komise o základních právech 2017 je věnováno podpoře práv žen a rovnosti žen a mužů, a považuje tuto akci za příležitost k řešení otázek jako posílení postavení žen v hospodářské a politické oblasti, práva žen ve veřejné a soukromé sféře života a boj proti veškerým formám násilí páchaného na ženách, přičemž posledně uvedená otázka je rovněž předmětem cílených opatření prováděných v průběhu celého roku.¹⁴
19. Rada opakovaně vyjádřila své odhodlání předcházet veškerým formám násilí páchaného na ženách a domácího násilí a toto násilí vymýtit. Rada v této souvislosti připomíná svá nedávno přijatá rozhodnutí¹⁵ o podpisu úmluvy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí (Istanbulská úmluva) a svůj úmysl – vyjádřený rozhodnutím o podpisu – přistoupit k uzavření uvedené úmluvy. Rada vyzývá členské státy, které tak dosud neučinily, aby úmluvu ratifikovaly.

f) Pluralita sdělovacích prostředků

20. Rada oceňuje, že pluralita sdělovacích prostředků a demokracie byly hlavním tématem kolokvia o základních právech pořádaného v roce 2016, jakož i následně naplánovaných opatření navazujících na tuto akci. Oceňuje skutečnost, že této otázce věnuje pozornost i estonské předsednictví, které dne 12. července 2017 v rámci příprav na každoroční dialog Rady o právním státě uspořádalo neformální odborný seminář na téma „Pluralita sdělovacích prostředků a právní stát v digitální éře“.

¹⁴ Viz https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_it

¹⁵ Rozhodnutí Rady (EU) 2017/865 a rozhodnutí Rady (EU) 2017/866.

g) Přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech

Rada je i nadále odhodlána prosazovat přistoupení EU k Evropské úmluvě o lidských právech, jež posílí společné hodnoty Unie, zvýší efektivitu unijního práva a posílí soudržnost v oblasti ochrany základních práv v Evropě. Rada vyzývá Komisi, aby urychleně dokončila analýzu právních otázek vznesených Evropským soudním dvorem, pro účely jejich dalšího posouzení ze strany Rady.
